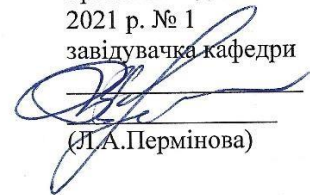

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ Й ОСВІТНЬОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. ПРОФ.Є. ПІТУХОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
педагогіки,
психології й
освітнього
менеджменту
ім.Є.Петухова
протокол від 25.08.
2021 р. № 1
завідувачка кафедри

(Л.А.Пермінова)

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
БК 4.1.Менеджмент в освіті**

Освітня програма
Третього (освітньо-наукового) рівня
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ
Викладач (і)	Професор В.Л. Федяєва
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2154
Контактний тел.	0501469582
E-mail викладача	Valentina.Fediaieva@gmail.com
Графік консультацій	Четвер, тиждень А, 3 пара

1. Анотація курсу

Менеджмент в освіті є важливою складовою загального менеджменту за професійною ознакою і характеризується впливом суб'єкта управління (керівника закладу освіти) на об'єкт управління (освітній та управлінський процес, який зреалізовується в тих чи тих закладах та установах різного типу та рівня акредитації) у результаті якого відбувається якісна зміна об'єкту управління і підвищується рівень його конкурентоспроможності на ринку освітніх та наукових послуг. Вивчення основ менеджменту сприяє підвищенню професійного зростання працівників освітньої галузі, підготовці викладачів нового покоління.

Нова законодавча база у сфері освіти спрямована на удосконалення змісту з різних питань, але загальною вимогою є: фундаменталізація, створення системи безперервної освіти, інтеркультурної та екологічної орієнтації, наближення до реальних потреб світового ринку праці.

Всі ці та інші завдання віднайшли своє місце у Законах України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» (2019), де значне оновлення передбачається в управлінні освіти, її модернізації.

Система управління сферою освіти стає державно-громадською. Нова модель управління є відкритою і демократичною. Таким чином, мова йде про модернізацію змісту, форм, функцій і методів управлінської діяльності керівника закладу освіти конкретного типу і рівня.

Менеджмент в освіті розкриває досить широке коло питань з управління: менеджмент як спеціальний вид діяльності в організаціях; менеджмент, як одна із головних функцій управління; менеджмент, як наука в історичному вимірі; менеджмент в науковому предметному колі вітчизняних вчених (В. Маслова, Г. Єльнікової, Л. Допиленко, В. Олійника, Г. Дмитренко, Л. Карамушки та ін.).

Мета – надання знань, ознайомлення з основними положеннями директивних і нормативних документів, що регламентують діяльність органів управління освітою, особливостями управління освітою в умовах соціально-економічних перетворень у країні; сформування умінь працювати над підвищенням рівня професійної компетентності.

1. Методичні :

- навчити здобувачів виділяти теоретичні поняття курсу і охарактеризувати їх: «освітній менеджмент», "принципи, методи і функції управління", «планування», «контроль і керівництво у закладі освіти», «інноваційний досвід», методична робота в школі, ліцеї, гімназії, закладі вищої освіти.

Теоретичні поняття використовувати у практичній діяльності: аналізувати форми роботи методичної служби, інноваційного досвіду, планування розвитку педагогічної творчості;

- домогтися розвитку у здобувачів сучасного науково-педагогічного знання та його конкретних умінь інтерпретувати принципи, форми і методи управління освіти з урахуванням сучасних тенденцій розбудови української

школи.

- Застосовувати в процесі викладання навчального курсу наукові підходи та засоби які будуть в подальшому сприяти формуванню умінь встановлювати зв'язки відомого з несвідомим у науковому предметному полі дослідження, виявляти приховані залежності і зв'язки.

2. Пізнавальні:

- сформувати у здобувачів наукові знання, що розкривають: предмет, зміст, структуру, категорії освітнього менеджменту; провідні теорії та концепції в сфері управління закладом освіти, нормативно-правові основи функціонування освітнього менеджменту в Україні та світі; особливості побудови структурно-функціональної моделі управління навчальним закладом.

3. Практичні:

- сформувати навички та вміння творчо переносити знання у нові умови діяльності; розвивати здатність до творчої рефлексії та самостійного формування проблеми освітній галузі, зокрема в організації та управлінні освітнім процесом враховувати та застосовувати знання з освітнього менеджменту у методології педагогічного та історико-педагогічного дослідження з питань, що тісно пов'язані з управлінською, науково- методичною та організаційно- педагогічної складовою забезпечення діяльності того чи того закладу освіти .

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до критичного мислення, наукового аналізу, оцінювання нових та складних ідей/ здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 05. Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітньо-педагогічних проблем / навички використання інформаційних і комунікаційних технологій .

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 04. Здатність виокремлювати актуальні освітньо-педагогічні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.

ФК 06. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення освітніх явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері науково-педагогічної діяльності.

ФК 08. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати, узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки.

ФК 12. Здатність до філософської та наукової аргументації, володіння системним науковим світоглядом, соціальними навичками, необхідними для професійної діяльності, організації наукового дослідження та представлення його результатів.

При вивченні дисципліни очікують **наступні результати:**

ПРН 05. Використовувати сучасні теорії, методології і методи педагогічної та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі освіти, виявляти і аналізувати наукові проблеми та проводити власне наукове дослідження, результати котрого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ПРН 07. Ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітніх проблем, планування й управління змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових освітніх

систем.

ПРН 14. Вміти планувати та формувати методику проведення власного наукового дослідження для отримання якісно нових знань, компетентно вирішувати професійні питання усіх етапів і складових процесу наукового дослідження.

ПРН 16. Демонструє здатність організовувати освітній процес і викладання дисциплін відповідно до мети, завдань, форм та засобів у сучасних закладах вищої освіти, з урахуванням наукової, навчально- методичної, організаційно-педагогічної складової та нормативно- правового забезпечення функціонування освіти в Україні.

ПРН 19. Застосовувати сучасні технології трансформації та конструктивного розв'язання конфліктів, досягнення прийняття спільних рішень, відповідати за обґрунтовані рішення та їх успішне виконання.

Програмні результати навчання

У результаті засвоєння дисципліни здобувачі повинні **знати:**

У результаті засвоєння дисципліни здобувачі повинні знати:

- методологічні основи, теоретичне та практичне значення основи освітнього менеджменту в педагогічній науці;
- категоріально-понятійний апарат з курсу дисципліни, його генезу;
- здобувачі повинні знати змістовні лінії курсу на різних на різних рівнях: репродуктивному, адаптивному, конструктивному, творчому, дослідницькому, оцінно-узагальнюючому, емоційному, суспільно-значущому, мотиваційному;
- логіку управлінського процесу в закладі освіти як складову педагогічного процесу;
- відмінність та особливість реалізації управлінських функцій в філософії управління;
- міждисциплінарний підхід у дослідженнях з освітнього менеджменту;
- особливості використання основ управління закладом освіти історико-педагогічних дослідженнях, зокрема, в контексті історичної ретроспективи;
- закономірності побудови історіографії у наукових розвідках у сфері освітнього менеджменту на різних історичних етапах розвитку вітчизняної освіти.

Повинні вміти:

- обґрунтовувати актуальність педагогічного дослідження, враховуючи нормативно-правові регулювання та управління в освіті на різних рівнях та різних періодах розвитку педагогічних знань, явищ, концепцій, реформ;
- застосовувати на практиці методології сучасного педагогічного дослідження розроблену та обґрунтовану як вітчизняними так і зарубіжними вченими в галузі педагогіки, соціології, економіки, управління та адміністрування, психології та іншими науками;

- розглядати освітній менеджмент як галузь педагогічної науки, що має на меті дослідження змісту і методів управління закладом освіти відповідного рівня і типу, розкриття особливостей організації та управління освітнім процесом. При цьому виходячи з того, що управління закладом освіти – це діяльність спрямована на планування, на розробку рішень, організацію контролю з метою ефективного виконання мети, завдань, функції закладу на основі реального аналізу та підведення об'єктивних підсумків.

2. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3/90	26	24	100

3. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/вибіркова компонента
2021	4	Спеціальність (011 Освітні, педагогічні науки)		Обов'язкова

4. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

5. Політика курсу

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення

академічної доброчесності. •Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

Можлива форма - робота на платформі ZOOM у формі інтернет-конференції.

Схема курсу

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Менеджмент в освіті у системі наукового педагогічного дослідження</p> <p>Об'єкт, предмет – базові наукові поняття, основні підходи їх вивчення у світовому менеджменті. Місце менеджменту освіти в структурі педагогічної науки, міждисциплінарний підхід у методології досліджень з педагогіки. Суб'єкти та об'єкти управління освітньої галузі, підсистеми управління: керуюча, керована. Зв'язок, умови засади функціонування цих підсистем.</p> <p>Менеджмент, як спеціальний вид діяльності в організації, провідні концепції з цих питань у працях зарубіжних вчених. Генеза розвитку поняття «менеджмент в освіті» в науці, педагогічні особливості такої діяльності, її вплив на розвиток світової діяльності в умовах сьогодення. Сучасна</p>	Лекція	4, 7, 8	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять

<p>модель управління закладами та установами освітньої сфери. Особливості управління освіти умовах децентралізації органів місцевої влади. Методологія та методи досліджень проблем менеджменту освіти, класифікація методів та підходів в предметному полію менеджменту в освіті.</p>					
<p>Тема 2. Структура управління освітою в Україні</p> <p>Система державного управління і система органів громадського самоврядування у законодавстві України, в Законах України "Про вищу освіту" (2014), "Про освіту" (2017), "Про середню загальну освіту" (2019). Органи державного управління: Міністерства освіти і науки України, Міністерства і відомства України, які мають освітньо-виховні заклади. НАЗЯВО, Державне управління в якості освіти, відділи (управління) освіти місцевих державних адміністрацій.</p> <p>Функції органів державного управління освітою: вироблення та втілення життя державної політики в галузі освіти; професійна підготовка кадрів;</p>	<p>Лекція</p>	<p>11, 15, 17</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>визначення перспектив та напрямів розвитку освіти; обґрунтування вимог до змісту, рівня і обсягу освіти; розробка нормативів матеріально-технічного, фінансового забезпечення закладів освіти</p>					
<p>Тема 3. Принципи управління освітньою галуззю</p> <p>Вихідні положення принципів управління. Поняття «принципи управління» в менеджменті освіти. Загальний характер принципів, принципи, які характеризують управління освітою: детермінованості, державності, науковості, демократизації, гуманізації, цілеспрямованості і критеріальності, плановості, оптимізації, об'єктивності, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю, компетентності та професіоналізму.</p> <p>Теоретичні напрацювання в області розробки принципів управління та їх систематизації у працях вітчизняних вчених Б.А. Гаєвського, О.А. Дубасенюк, В.І. Маслової, Г.В. Сльнікової, Ф.І. Хміль, М.М. Фіцули, О.Є. Антонової.</p> <p>Зміст, особливості</p>	<p>Лекція</p>	<p>2, 3, 14, 15, 16,</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>вміння принципів управління в практику роботи в сучасних умовах</p>					
<p>Тема 4. Питання закономірності менеджменту освіти у науковому доробку вітчизняних вчених</p> <p>Зміст поняття «закономірності» у менеджменті освіти, їх класифікація у працях В. Маслова: прогнозованість керівництва закладами освіти; відповідність мети, змісту і технологій керівництва конкретного етапу історичного розвитку освіти; взаємовплив керуючою та керованою підсистем; компетентність керівництва і результатів управління; оптимальне співвідношення стратегічного й оперативно-регулятивного керівництва; залежність ефективності керівництва системою від розвитку творчого потенціалу складу викладачів і тих, хто навчається; залежність ефективності керівництва від компетентності менеджерів; оптимальне співвідношення цілеспрямованих впливів підсистем управління;</p>	<p>Лекція</p>	<p>3, 4, 6, 11, 14, 15, 16, 17</p>	<p>Опрацювати конспект лекції 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

закономірності плановості та конкретного моделювання їх зворотній зв'язок					
<p>Тема 5. Вітчизняні наукові школи в галузі освітнього менеджменту</p> <p>Розробники вітчизняної школи освітнього менеджменту кінця XIX ст. – початку XX століття В. Бондар, Л. Даниленко, Г.Єльнікова, Л. Карамушка, В.Маслов, Є. Павлютенков, В. Пікельна, Є. Хриков, О.Шпак, В.Олійник.</p> <p>Основи школознавства у науковому доробку вітчизняних вчених, вчителів-практиків, директорів авторських шкіл XX століття В. Афанасьєва, В.Дурдуківського, В.Березняка, О.Захаренка, А.Макаренка, В.Сухомлинького, О.Ткаченка, та ін.</p> <p>Основи менеджменту освіти в провідних наукових школах вітчизняних вчених : педагогічного менеджменту (В.Маслов); адаптивного менеджменту (Г.Єльнікова), менеджменту освітніх інновацій (Л.Даниленко), консультативного менеджменту (Л.Карамушка).</p> <p>Педагогічна наукова школа</p>	Лекція	15, 16, 17	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять

<p>Центрального інституту післядипломної освіти Національної академії педагогічних наук України (директор В.Олійник).</p>					
<p>Тема 6. Сучасні методи та функції управління закладом освіти Поняття «метод управління» в менеджменті освіти. Основні групи методів: організаційні, педагогічні, соціально-психологічні, економічні, адміністративні. Цільовий та результативний компонент методів управління, їх класифікація за: змістом, спрямованістю, організаційною формою, варіативні. Спрямованість методів управління на: об'єкт управління, конкретних виконавців. Методи управління: загальні і специфічні; прямого і непрямого управлінського впливу; управління організацією; управління діяльністю</p>	Лекція	10, 16, 17	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять
<p>Тема 7. організація праці працівників освітньої галузі Науково-педагогічний працівник у законодавчому полі України. Вимоги до педагогічного працівника, його соціальний захист, педагогічне зростання та</p>	Лекція	3, 4, 6, 11, 14, 15, 16	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять

<p>атестація. Гене́за поняття «наукова організація праці» педагога, викладача. Теоретичні основи такої організації праці, її спрямування, завдання та шляхи втілення в практичну діяльність. Оптимізація особистої праці вчителя, викладача, керівника закладу освіти</p>					
<p>Тема 8. Керівник закладу освіти, його заступники в нормативно-законодавчому полі сучасної освітньої системи України Внутрішнє керівництво і контроль закладу освіти. Керівні органи організації роботи. Директор (ректор), його заступники та помічники, їх права і обов'язки. Статичні документи. Порядок обрання та призначення директора (ректора), його обов'язки (реалізація державної освітньої політики, прав розпорядження майном, коштами, затвердження з колегіальними органами кошторису та його виконання; видання в межах своєї компетенції наказів та розпорядження, обов'язкових для всіх учасників освітнього процесу); організація освітнього процесу, здійснення контролю за його ходом і результатами; контроль і допомога</p>	<p>Лекція</p>	<p>3, 10, 11, 15, 16, 17</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>педагогічному колективу в ефективності освітнього процесу, дотримання вимог охорони життя і праці учасників освітнього процесу педагогічних працівників та допоміжного персоналу; призначення і звільнення заступників, з дотриманням чинного законодавства</p>					
<p>Тема 9. Органи громадського самоврядування закладу освіти у сучасному законодавстві України Поняття «органи громадського самоврядування» в Законах України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» (2019). Загальні збори (конференція) трудового колективу – вищий орган громадського самоврядування. Вчена рада (рада школи) закладу освіти, її повноваження, термін її повноважень, звітність. Питання обговорення: головні напрями діяльності на звітній період; актуальні питання реалізації завдань освітнього процесу; стимулювання праці педагогічних працівників та ін. Колегіальні дорадчі органи закладу освіти, їх відповідність рівню та типу закладу освіти, меті,</p>	<p>Лекція</p>	<p>3, 10, 11, 15, 16,</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>завданням і цілям роботи: вчена рада, ректорат, педагогічна рада школи та ін.</p>					
<p>Тема 10. Планування освітнього процесу в закладах освіти різного рівня та типу Планування освітнього процесу, діяльності в цілому закладу освіти. Перспективне, річне й поточне планування роботи. Зовнішня і внутрішня інформація (у плануванні роботи різними структурними підрозділами закладу освіти). Види та типи планування: перспективний план та річний план. Орієнтовні розділу плани роботи закладу освіти: вступ, забезпечення прав особистості на освіту, (на професійну, неперервну освіту); управління підвищенням професійної кваліфікації викладачів, вчителів та інших категорій працівників закладу освіти; керівництво освітнім процесом; організація підвищення якості процесу (школи), професійної підготовки (заклади вищої освіти); соціально-економічна діяльність закладу освіти; демократизація та координація діяльності</p>	<p>Лекція</p>	<p>11, 15, 17</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>органів громадського контролю. Відповідність структурної схеми планування меті, завданням, цілям, типу і рівня закладу освіти.</p>					
<p>Тема 11. Форми, особливості та зміст поточного планування структурних підрозділів закладів освіти Поняття «структурний підрозділ» закладу освіти (клас, відділ, факультет, кафедра, тимчасовий науково-творчий колектив, науково-методичне об'єднання вчителів та ін.). Поточне планування, його складові: розклад занять, проблемних груп, студентських об'єднань, творчих колективів, факультативів, шкільних гуртків, об'єднань за інтересами, спортивних секцій, тощо; календарні та поточні плани вчителів, робочі навчальні програми та різні навчальні плани; плани роботи класних керівників та кураторів студентських груп; індивідуальні плани роботи викладачів; плани роботи науково-методичних об'єднань викладачів та інших форм науково-методичної роботи, які працюють в закладі освіти; план роботи наукової (шкільної) бібліотеки; плани роботи</p>	<p>Лекція</p>	<p>2, 3, 14, 15, 16</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>органів громадського самоврядування (студентського, учнівського, батьківського, опікунської та наглядової ради та ін.); плану-календаря освітнього процесу в якому зазначаються всі заходи, які будуть проводитися на рівні закладу освіти.</p>					
<p>Тема 12. Особливості розкладу навчального навантаження, оперативної інформації в закладі освіти за типом та рівнем</p> <p>Розклад навчальних занять в структурі організації освітнього процесу. Основні вимоги до нього: врахування вікових, індивідуальних та психолого-педагогічних особливостей учасників освітнього процесу; чергування навчальних предметів (теоретичних, прикладних, емоційно та фізично спрямованих, ознайомчих, контрольних тощо); дотримання певного інтервалу навчальних предметів відповідно до освітніх програм; проведення спарених занять із самим широким спектром проведення практичних видів робіт; забезпечення рівних можливостей викладачам, вчителям у проведенні занять в сучасно (інноваційно)</p>	<p>Лекція</p>	<p>3, 4, 6, 11, 14, 15, 16</p>	<p>Опрацювати конспект лекції 2 год</p>	<p>4</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>

<p>обладнаних класах, кабінетах, лабораторіях структурних підрозділах закладу освіти; раціональне планування навчальних занять вчителем, викладачем, як працюють у дві зміни, у різних корпусах та структурних підрозділах розміщених на окремих територіях; враховувати можливості закладів громадського харчування</p>					
<p>Тема 13. Види, форми методи контролю в закладі освіти Мета, завдання, зміст контролю у закладах освіти різного рівня та типу. Вимоги до контролю: плановість, систематичність, оперативність, дієвість, відкритість, доступність та прозорість результатів. Види контролю, їх відповідність меті: оглядовий, попередній, персональний, тематичний, фронтальний, узагальнюючий, вибірковий, комплексний, аналітичний. Форми контролю: колективні, взаємоконтроль, самоконтроль, адміністративний плановий контроль, адміністративний регулювальний (позаплановий) контроль, атестація, акредитація</p>	Лекція	15, 16, 17	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять

<p>Тема 14. Науково-методична робота та організаційно-педагогічне забезпечення освітнього процесу</p> <p>Методична робота в системі фахової професійної освіти, її завдання, підвищення науково-методичного рівня викладача, вчителя; підготовка до засвоєння змісту нових програм і технологій, їх реалізації, вивчення нових досягнень психолого-педагогічних наук і впровадження в освітньо-виховну практику; збагачення досвіду новими, прогресивними, сучасними методами, формами, прийомами і засобами навчання, викладання (дистанційного, домашнього, екстернатного, змішаного та ін.), вдосконалення навичок самостійної роботи викладача, вчителя; надання їм кваліфікаційної допомоги.</p> <p>Основні форми науково-методичної роботи у закладі освіти: <u>індивідуальні</u> – стажування, наукове стажування, робота з новою науковою літературою, участь у роботі науково-методичних об'єднань та науково-методичних семінарах, конференція, колоквиумах, педагогічних</p>	Лекція	10, 16, 17	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять
---	--------	------------	-------------------------------------	---	--

<p>читаннях; розробка окремих науково-методичних проблем; проведення експериментальних досліджень; підготовка доповідей, публікацій; огляд та реферування періодичної преси за конкретною науково-методичною проблемою та колективні – відкритті заняття, взаємовідвідування, робота методичних об'єднань</p>					
<p>Тема 15. Педагогічні інноваційні технології, їх вивчення, узагальнення та втілення в практику діяльності закладу освіти Педагогічний досвід в технології сучасного освітнього процесу, взаємозалежність його компонентів. Критерії інноваційного педагогічного досвіду: актуальність, новизна, результативність, стабільність, перспективність, використання сучасних інформаційних технологій. Наукова новизна, її показники, новаторський досвід, авторські школи В.О. Сухомлинського, О.Захаренка, О.Ткаченка, регіональні авторські школи, технології педагогіки співпраці В.Ф. Шаталова, С.М.Лисенкової, М.П. Гузика та ін.</p>	Лекція	15, 16, 17	Опрацювати конспект лекції 2 год	4	Протягом семестру згідно із розкладом занять

<p>Тема 1 Актуальні питання менеджменту освіти в педагогічній науці 1. Менеджмент в освіті в системі науково-педагогічного дослідження 2. Структура управління освітою в Україні 3. Принципи управління освітньою галуззю 4. Закономірності менеджменту освіти у науковому доробку вітчизняних вчених 5. Вітчизняні наукові школи в галузі освітнього менеджменту 6. Сучасні методи та функції управління закладами освіти 7. Наукова організація праці працівників освітньої галузі 8. Керівник закладу освіти, його заступники в нормативно-законодавчому полі сучасної освітньої системи 9. Органи громадського самоврядування в сучасному законодавстві України 10. Планування освітнього процесу в закладах освіти різного рівня та типу</p>	<p>Практичні заняття</p>	<p>2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16</p>	<p>Опрацювати відповідні джерела, 6 год.</p>	<p>2.</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>
--	--------------------------	---	--	-----------	---

<p>Тема 2</p> <p>11. Форми, особливості та зміст поточного планування структурних підрозділів закладів освіти (шкіл, університетів, факультетів, кафедр, науку творчих колективів, окремих підрозділів</p> <p>12. Особливості розкладу, навчального навантаження, оперативної інформації закладів освіти за типом</p> <p>13. Види, форми, методи контролю в школі, вищому закладі освіти</p> <p>14. Науково-методична робота та організаційно-педагогічна забезпечення освітнього процесу</p> <p>15. Педагогічні інноваційні технології, їх вивчення, узагальнення та втілення в практику діяльності закладу освіти</p>	<p>Практичні заняття</p>	<p>2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16</p>	<p>Опрацювати відповідні джерела, 8 год.</p>	<p>2.</p>	<p>Протягом семестру згідно із розкладом занять</p>
--	--------------------------	---	--	-----------	---

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Загальні 100 балів включають: 60 балів за лекційні і практичні заняття; 10 балів за самостійну роботу; 30 балів за залік.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР.</p>
<p>Семінарські заняття Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 .</p>

Критерії оцінювання основних видів робіт з дисциплін психолого-педагогічного циклу

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1	Відвідування лекцій	8
2.	Відвідування семінарських занять	7
3.	Робота на семінарському занятті	70
4.	Модульна контрольна робота	15
	Коефіцієнт - 1	100 =100
	Підсумковий рейтинговий бал	100

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів

При поточному контролі знань студентів в усній формі обов'язково враховуються :

- повнота і якість виконання завдань на практичних заняттях;
- якість і повнота виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи;
- вміння представити результати виконаної роботи;
- активність при вирішенні дискусійних та інших завдань;
- знань і вмінь під час застосування інтерактивних, креативних (творчих) методів навчання.

Контроль виконання самостійної роботи та індивідуального навчального заняття, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни полягає в оцінюванні:

- повноти виконання завдання самостійної роботи;
- якості оформлення результатів самостійної роботи та індивідуального навчально-практичного заняття;
- результатів захисту (вміння представити, повнота відповідей на запитання);
- вміння робити висновки за узагальнення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Аудиторна робота (семінарське заняття)

Доповідь

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо аспірант повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретичні знання та свідомо вживає наукові терміни, проявляє навички аналізу, використовує творчий підхід у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо аспірант повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, іноді вживає терміни, проявляє навички аналізу, але бракує самостійного мислення та творчого підходу у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 74-81 бал, С» ставиться, якщо аспірант недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, використовує елементи аналізу, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо аспірант недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, нечітко орієнтується в науково-теоретичному матеріалі, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 60-63 бали, Е» ставиться, якщо аспірант дає лише часткову відповідь на питання, показує погане знання теоретичного

матеріалу, нечітко орієнтується в науковій термінології, не може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться, якщо аспірант не дає відповіді на питання, не знає теоретичного матеріалу, не орієнтується в науковій термінології, не відповідає на питання викладача або відмовляється від відповіді.

Самостійна робота

Конспект підготовки до заняття

Конспект самостійно опрацьованого матеріалу

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-педагогічні джерела, концепції авторитетних дослідників, розкрито зміст нових наукових термінів; проявлено навички аналізу, використано творчий підхід у відповідях на питання; систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-педагогічні джерела, розкрито зміст нових термінів; проявлено навички аналізу, недостатньо систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 74-81 бал, С» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, розкрито зміст нових термінів; використано елементи аналізу, викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 64-73 бали, Д» ставиться, якщо зміст конспекту не зовсім відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не

повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується лише одне джерело, не розкрито зміст нових термінів; відсутні елементи аналізу, викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 60-63 бали, E» ставиться, якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, відсутні відповіді на деякі питання; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових термінів; відсутні елементи аналізу, матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану або не містить їх; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових термінів; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

На диференційований залік вноситься тільки той матеріал, який був предметом вивчення на лекціях і семінарах та предметом самостійної роботи апсріантів.

Виставляється оцінка:

Бали	<i>Критерії оцінки</i>
F - 1 незараховано	Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.

- Ех 1-59 бали незараховано** Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання без грубих помилок, на які не звертає уваги.
- Е, Д 60-63; 64-73 бали зараховано** Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. Потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які придопомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
- Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Сформовані вміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Складно використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.
- С,В добре 74-81; 82-89 балів зараховано** На основі володіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідковій літературі. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно примінити у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу.

**Зараховано
відмінно 90-
100 балів А**

На основі досконалого знання матеріалу предмету використовує набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповідні нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у наявності наукових публікацій, виступах на наукових конференціях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон «Про вищу освіту» (2014)
2. Закон «Про освіту» (2017)
3. Закон «Про загальну середню освіту» (2019)
4. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. – К.: Кондор, 2008, – 272 с.
5. Веретенко Т.Г. Загальна педагогіка: Навчальний посібник. – К.: «Професіонал», 2004. – 128 с.
6. Данилов М.А., Есипов Б.П. Дидактика / Под. общ. ред. Б.П. Осипова. – М., 1957. – С. 8
7. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Завдання і ситуації: Практикум. – К.: Знання – Прес, 2003. – 429 с.
8. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. Пос. Для студ. пед. навч. закл. – Харків, 1997. – 338 с.
9. Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.
10. Матвієнко О.В. Метод конкретних педагогічних ситуацій: Навч.-метод. пос. – К., 2001. – 300 с.
11. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 608 с.

12. Нісімчук А.С. Педагогіка: Підручник. – К.: Атіка, 2007, – 344с.
13. Пальчевський С.С. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2007. – 576 с.
14. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 2-е вид., випр. і доп. – Вінниця: «Книга-Вега», 2003, – 416с.
15. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч. посібник /Л.В.Кондрашова, О.А.Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. – К.: 2006. – 252 с.
16. Подласый В.И. Педагогика, Нивый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд.центр ВЛАДОС, 1999, – Кн.1. «Общие основы». – 576 с.
17. Подласый В.И. Педагогика, Нивый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд.центр ВЛАДОС, 1999, – Кн.2. «Общие основы». – 256 с.
18. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А. Дубасенюк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 482 с.
19. Рацул А.Б. Педагогіка: опорний конспект: Навч.посіб.– Кіровоград: Поліграфічний видавничий центр ТОВ «Імекс – ЛТД»,2005. – 348 с.

INERNET – ресурси

<http://politics.ellib.org.ua/pages-9892.html>

<http://vseslova.com.ua/word>

<http://izbornyk.org.ua/encycl/eui039.htm>

<http://history-konspect.org/?content=4414>

<http://sum.in.ua/s/istorioghrafija>

<https://eprints.oa.edu.ua/6883/1/38.pdf>

http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Kartoteku/ukr_istoriogr.pdf